

Kazimierz Godłowski

Jakuszowice, gm. Kazimierza Wielka, woj. kieleckie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 18, 97-98

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stałość obiektu mieszkalnego z wczesnego okresu wpływów rzymskich. W trakcie badań pozyskano także materiały datowane na epokę brązu oraz okres halasztacki.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Krośnie.

Badania będą kontynuowane.

HRUBIESZOW-Podgórze
woj. zamojskie
Stanowisko 1 A

Konserwator Zabytków Archeologicznych
Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banasiewicz przy współudziale dr. Andrzeja Kokowskiego. Finansował WKZ w Zamościu. Drugi sezon badań. Osada wielokulturowa oraz cmentarzysko kultury strzyżowskiej.

Odsłonięto powierzchnię 8 arów, natrafiając na osadę okresu rzymskiego, ślady osadnictwa neolitycznego i wczesnośredniowiecznego oraz dalsze dwa groby na cmentarzysku kultury strzyżowskiej.

Na osadzie okresu wpływów rzymskich odkryto ślady budowli mieszkalnych - półziemianek oraz naziemnych budowli. Obiekt nr 43 - chata słupowa na planie była zbliżona do kwadratu 7 x 7,5 m, z paleniskiem usytuowanym przy ścianie wewnątrz obiektu. Konstrukcja dachu podtrzymywana na 17 słupach. Stwierdzono też obecność śladów w postaci skupisk polepy i węgla drzewnego najprawdopodobniej związanych z istnieniem budowli halowej dużych rozmiarów. Na osadzie wystąpiły liczne jamy o różnym charakterze; jedna z nich posiadała zadaszemie /stwierdzono ślady 4 słupów/ oraz paleniska. Obiekt 13 okazał się warznięciem rogowniczym z II/III w. n. e.

Pozyskano liczny materiał ceramiczny, kostny, rogowniczy, zapinki żelazne, brązowe, paciorki szklane, przęśniki i ciężarki tkackie.

Na cmentarzysku kultury strzyżowskiej, wystąpiły dwa groby ze stosunkowo słabo zachowanym szkieletem. Grób II/84 wyposażony był w dwa naczynia tej kultury, fragment sierpa oraz amulet z szablą dżika i paciorek fajansowy, drugi grób III/84 na wyposażeniu posiadał obsydianowy fragmentek i jedno naczynie.

W pobliżu cmentarzyska wystąpiły materiały neolityczne kultury ceramiki węgowej rytej.

^ Badania będą kontynuowane.

JAKUSZOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadził prof. dr hab. Kazimierz Godłowski. Finansował WOAK w Kielcach i Uniwersytet Jagielloński. Trzeci sezon badań. Osada kultury ceramiki węgowej rytej, kultury trzcienieckiej i przeworskiej. Ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego.

Badania objęły obszar 200 m², z czego nieco ponad 50 m² nie zostało wyeksplorowanych do końca. Wyróżniono 124 obiekty osadnicze /nr 43-164/, z których jednak tylko część wyeksplorowano w całości. Grubość nawarstwień kulturowych wynosi od ok. 1,90 m w pobliżu wypłaszczenia terasy Nidzicy do ok. 0,90 m w dolnych partiach jej stoku, co spowodowane jest erozją górnych partii nawarstwień pochodzących z okresu rzymskiego /warstwa I/. Poniżej ich zalega warstwa II związana z osadnictwem kultury trzcienieckiej - o miąższości do 1 m - a pod nią natrafiono na liczne jamy wkopane w całość na głębokości do ponad 3,30 m. Są one w większości związane z kulturą trzcieniecką.

W dolnych partiach stoku natrafiono na ślady osadnictwa starszych faz kultury ceramiki węgowej rytej - m.in. na pozostałości dwóch rowków, będących prawdopodobnie pozostałościami długich domów tej kultury /zostały one uchwycone na długości ok. 5 m/. Poszczególne fragmenty ceramiki można prawdopodobnie łączyć z osadnictwem neolitycznym. Bardzo intensywne są pozostałości osadnictwa kultury trzcienieckiej. Natrafiono na kilkadziesiąt jam zasobowych tej kultury, przy czym uchwycono ślady wkopywania ich nie tylko w całość, ale i w warstwę kulturową. Oprócz ceramiki i licznych przedmiotów kościanych /m.in. szpile i wisioriki z przewierconych zębów zwierzęcych/, znaleziono przedmioty brązowe: szpilę datowaną na II/III okres epoki brązu, fragment sztyletu, grociek z zadziornymi i skręt drutu. W kilku jamach natrafiono na pojedyncze kości ludzkie, a w dwóch wypadkach na całe szkielety pozbawione wyposażenia. Znaleziono też znaczną ilość przepalonego zboża. W stropowych partiach warstwy II i w spągu warstwy I zalega dość liczny materiał ceramiczny kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego, wśród którego występują pojedyncze fragmenty ceramiki grafitowej kultury lateńskiej. Znaleziono też fragment żelaznej fibuli prawdopodobnie o konstrukcji środkowolateńskiej. Z okresu wczesnorzymskiego natrafiono na ślady kilku obiektów wgłębionych w starszą warstwę kulturową - w tym na pozostałości dużej prostokątnej półziemianki. Z okresu późnorzymskiego pochodzi szereg obiektów wkopanych w warstwę, częściowo również z okresu późnorzymskiego. M.in. są to ślady więzicznych budynków /np. obiekt 16 o długości ok. 4,5 m/ i jamy zasobowe. W dalszym ciągu występują liczne ślady produkcji metalurgicznej z okresu późnorzymskiego /fragmenty tygielków, żuźle metali kolorowych, brytki brązu/. Wśród innych bardzo licznych zabytków "wydzielonych" na uwagę zasługują: nie dająca się zidentyfikować brązowa moneta rzymska, kilka żelaznych i brązowych zapinek VI grupy Almgrena - w tym nie mająca dotąd żadnych analogii jednostajna zapinka z rozszerzoną podwi-

nięć nóżek, z prostokątnym otworem na kabiąku, kilka paciorków szklanych i bursztynowych oraz grudek surowego bursztynu, kilka fragmentów naczyń szklanych - m.in. naczynia zdobione brodawkami barwy granatowej należącego do bardzo rzadkiej na naszych ziemiach grupy szkła rozpowszechnionego na terenach prowincjonalno-rzymskich i nadczarnomorskich w IV w., oraz drobny ułamek najprawdopodobniej terra sigillata o celowo oszlifowanych powierzchniach. Znalaziono też liczne szczątki zwierzęce /m.in. niekompletny szkielet konia i szczątki ryb/ oraz dużą ilość zwęglonego zboża. Ceramika wczesnośredniowieczna występowała w tym sezonie jedynie sporadycznie. Badania potwierdziły wyjątkowe bogactwo i charakter osady w Jakuszowicach w późnym okresie rzymskim.

Badania będą kontynuowane.

JAROSŁAW
woj. przemyskie
Stanowisko - b. opactwo benedyktynek

patrz
wczesne średniowiecze

JAZÓW, gm. Gubin
woj. zielonogórskie
Stanowisko 3

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
we Wrocławiu

Badania prowadził doc. dr hab. Grzegorz Domański. Finansował IHKM PAN. Czwarty sezon badań. Osada kultury luboszyckiej z fazy C₂ okresu wpływów rzymskich.

W trakcie badań odsłonięto zachodnią część osady. Powierzchnia wykopów wynosiła 1,097 m². Łącznie na tym obiekcie przebadano przestrzeń 4,457 m². Do zakończenia badań - poznania całej osady - należy przebadać przestrzeń około 8-9 arów. Odkryto fragment zamykający pełny zarys budynku słupowego 3,5 x 10,5 m /powierzchnia około 35 m²/. Budynek ten, jak i wszystkie pozostałe, miał typowy dla kultury luboszyckiej kształt, z półokrągłą jedną ścianą szczytową, pozostałe 5 budyneków były znacznie mniejsze, a wymiary ich wahały się od 2,0 x 4,5 m do 5,0 x 6,5 m. W pobliżu budynków odsłonięto dalsze trzy jamy zasobowe.

Podobnie jak w latach ubiegłych, nie znaleziono palenisk w obrębie odcinków, grunowały się one poza zasięgiem zwartej zabudowy osady, często wznosząc jej zasięg. 7 z 10 odkrytych w roku niezacych palenisk grunowało się w pobliżu obiektu zwanego umownie piecem. Wszystkie paleniska były wyłożone kamieniami polnymi. Obiekt zwany piecem miał kształt owalnego bruku kamiennego o wymiarach 3,2 x 5,0 m ze śladami spalenizny na powierzchni. Brak śladów dalszych elementów konstrukcji tego obiektu, jak też przesłanek dla określenia jego funkcji.

Odkryty materiał głównie ceramiczny, pozwala datować osadę na III fazę kultury luboszyckiej - w przybliżeniu na fazę C₂.

Badania będą kontynuowane.

KAZIMIERÓWKA, gm. Jeleniewo
woj. suwalskie
Stanowisko 1

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Anna Btner-Wróblewska przy współudziale mgr Grażyny Iwanowskiej oraz konsultacji mgr. Mariana Kaczyńskiego. Finansowało PMA w Warszawie. Trzeci sezon badań. Osada z okresu wędrówek ludów i wczesnego średniowiecza.

Osada położona jest na wzniesieniu, kilkaset metrów od południowo-wschodniego brzegu jeziora Szurpily. Przebadano ok. 200 m². Dokonano również ponad 150 odwiertów. Badania koncentrowały się w południowo-zachodniej części osady. Stwierdzono tam obecność warstwy kulturowej o grubości od 20 do ponad 50 m, nasyconej bogatym materiałem zabytkowym.

Znalaziono przede wszystkim bardzo liczne ułamki naczyń, poza tym grudki żużla, przesiłki gliniane, fragment oselki, gliniany ciężarek tkacki o dzwonowatym kształcie. Zwraca uwagę niska ilość polepy i kości. Materiał z warstwy na skutek orki i spływów związanych z nierównością terenu jest silnie przemieszany. Nie udało się wydzielić poszczególnych obiektów; jedynie w wyżej położonym miejscu, gdzie warstwa kulturowa niemal się nie zachowała, odkryto dwie owalne jamy o miąższości do 1 m i średnicy od 1,2 do 1,8 m. Były to prawdopodobnie jamy o charakterze odpadkowym, przy czym jedna z nich mogła być wykorzystywana do przechowywania zboża, o czym świadczy zawartość próbek ze szlamowania.

Uchwycono wschodni zasięg osady, ograniczony częściowo w sposób naturalny, głębokim jarem. Powierzchnię osady można określić na niewiele ponad 1 ha.

Większość materiału ceramicznego to ułamki ręcznie leplonych naczyń o cechach ceramiki typu Prudzińska - okresu wędrówek ludów. Pewien procent stanowią również fragmenty wczesnośredniowiecznych naczyń, obta-